

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10Csp/80/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122312056
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:6122312056.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinom Kopinom v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s. IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, zast. JUDr. Oskar Chnápko, advokát AK, Komenského 3, Banská Bystrica proti žalovanému: Q. I., R.. XX.X.XXXX, S. R. T. XXX, V.. C. O. T., o zaplatenie sumy 447,30 eur s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 268,28 eur, spolu s 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 54,85 eur od 24.07.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 54,85 eur od 24.08.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 52,86 eur od 24.09.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 52,86 eur od 24.10.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 52,86 eur od 26.11.2019 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 297,16 eur s prísl., zmluvnej pokuty v sume 150,14 eur a na náhradu trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že žalobca nadobudol pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní od pôvodného veriteľa - obchodnej spoločnosti Slovak Telekom, a.s, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.11.2021. Postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na súčasného žalobcu bolo žalovanému oznamované listom zo dňa 12.1.2022. Právny predchodca žalobcu a žalovaný sa na základe Zmluvy o poskytovaní verejných služieb a Dodatku k nej dohodli na tom, že právny predchodca žalobcu bude žalovanému poskytovať v nich vymedzené služby a žalovaný bude uhrádzať odplatu za poskytované služby. Jednalo sa o mobilné hlasové služby a na základe vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným boli právnym predchodcom žalobcu žalovanému poskytnuté služby, ktoré boli vyfakturované, avšak žalovaný si záväzok uhradiť ich cenu riadne a včas nesplnil. Právny predchodca žalobcu vystavil žalovanému za poskytnuté služby faktúry, ktoré však žalovaný neuhradil riadne a včas a to ani napriek opakovaným výzvam na zaplatenie. Ku dňu spísania žaloby k úhrade dlhu žalovaného uplatňovanému v tomto konaní zostáva suma vo výške 59,84 eur, faktúra č. 8237731914, splatná dňa 23.7.2019, suma vo výške 59,84 eur, faktúra č. 8239866860, splatná dňa 23.8.2019, suma vo výške 71,76 eur, faktúra č. 8242021512, splatná dňa 23.9.2019, suma vo výške 52,86 eur, faktúra č. 8244198992, splatná dňa 23.10.2019 a suma vo výške 52,86 eur, faktúra č. 8246432900, splatná dňa 25.11.2019, ako aj úhrada zmluvnej pokuty v sume 150,14 eur. Žalovaný si svoju povinnosť zaplatiť včas a riadne nesplnil, v dôsledku čoho sa dostal do omeškania. Z uvedeného dôvodu si preto žalobca uplatňuje aj príslušný úrok z omeškania a regresívne vypočítanú zmluvnú pokutu.

2. V danom prípade je teda predmetom konania zaplataenie sumy 297,16 eur s prísl.. S poukazom k uvedenému súd dňa 2.3.2023 v súlade s § 297 a § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vyhlásil v danej veci rozsudok bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo uverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu dňa 15.2.2023.

3. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000,- eur.

4. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd v danej právnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

5. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to prílohami žaloby, Zmluvami o poskytovaní verejných služieb, Dodatku k zmluve, výzvou na zaplataenie, odstúpením od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, oznámením o postúpení pohľadávky, identifikačnými údajmi účastníka pri uzatváraní zmluvných dokumentov, faktúrami č. 8237731914, č. 8239866860, 8242021512, 8244198992 a 8246432900 a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledujúci stav:

7. Zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb a Dodatku k nej zo dňa 8.6.2018 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému ako užívateľovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi hlasový program služby - ÁNO L, s dobou viazanosti 24 mesiacov a odpredal mu mobilné zariadenie zn. Huawei P20 Lite za neakciovú maloobchodnú cenu 399,00 eur.

8. Právny predchodca žalobcu vystavil žalovanému faktúru č. 8237731914, splatnú dňa 23.7.2019 suma vo výške 59,84 eur, faktúru č. 8239866860, splatnú dňa 23.8.2019, suma vo výške 59,84 eur, faktúru č. 8242021512, splatnú dňa 23.9.2019, suma 71,76 eur, faktúru č. 8244198992, splatnú dňa 23.10.2019, suma vo výške 52,86 eur a faktúru č. 8246432900, splatnú dňa 25.11.2019, suma vo výške 52,86 eur.

9. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 12.1.2022 adresovaného žalovanému je zrejmé, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s., postúpila pohľadávky voči žalovanému vyúčtované okrem iných aj vo vyššie uvedených faktúrach vo výške 447,30 eur s príslušenstvom na žalobcu. Postúpenie pohľadávok sa uskutočnilo na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi spoločnosťami Slovak Telekom, a.s. a žalobcom dňa 15.11.2021.

10. V zmysle § 44 ods. 1 zákona NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

11. Ako vyplýva z § 44 ods. 8 písm. b) NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, účinného do 31.1.2022, podnik môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

12. V zmysle § 44 ods. 12 NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, účinného do 31.1.2022, odstúpením od zmluvy o poskytovaní verejných služieb zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, ak nie je v odstúpení uvedený neskorší deň; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

13. Podľa § 43 ods.1 písm. a) citovaného zákona podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

14. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Ako vyplýva z § 517 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

21. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

22. Ako vyplýva z § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

23. V zmysle § 526 ods. ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

24. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

25. V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

26. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

27. Pohľadávka z predmetného zmluvného vzťahu medzi účastníkmi tohto konania bola postúpená zmluvou o postúpení na žalobcu, čo preukazuje Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 15.11.2021, ktoré postúpenie bolo vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, súd je toho názoru, že je daná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní. Podľa § 526 ods. 2 OZ ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení. Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že ak pôvodný veriteľ oznámi svojmu dlžníkovi, že pohľadávku, ktorú voči nemu má, postúpil tretej osobe, právnou skutočnosťou, na základe ktorej má dlžník plniť novému veriteľovi s dôsledkom, že sa zbaví svojho záväzku, je oznámenie jeho pôvodného veriteľa, samozrejme za predpokladu, že oznámenie spĺňa náležitosti právneho úkonu, teda je určité a zrozumiteľné a bolo urobené vážne a slobodne. Platí to bez ohľadu na skutočnosť, či zmluva o postúpení pohľadávky je platná, resp. či vôbec vznikla. Dlžník sa v takomto prípade nemôže dovolávať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu relevantným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi je bez ďalšieho založená aj aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd ju akceptuje bez toho, aby skúmal ako prejudiciálnu otázku existenciu, resp. platnosť zmluvy o postúpení. (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4 Obo 210/01).

28. Vychádzajúc z dôkazov, predložených zo strany žalobcu, súd má dostatočne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným boli uzatvorené zmluvy o poskytovaní verejných služieb, vrátane dodatkov, na základe ktorých právny predchodca žalobcu dodal žalovanému služby a žalovaný bol povinný platiť cenu za poskytnuté služby.

29. Z priložených faktúr vzťahujúcich sa k zmluve je preukázané, že žalovaný si neplnil svoju základnú povinnosť zo zmluvy, a to riadne a včas platiť za cenu poskytovaných služieb titulom mesačných poplatkov, hlasových a nehlasových služieb. Čo sa týka nároku pozostávajúceho zo súm za služby reálne poskytnuté právnym predchodcom žalobcu má súd za to, že nárok žalobcu bol dôvodný v rozsahu 268,28 eur.

30. Z faktúry č. 8237731914 nepriznal 4,99 eur ako poplatok za upomienku, z faktúry č. 8239866860 nepriznal 4,99 eur ako poplatok za upomienku a z faktúry č. 8242021512 nepriznal sumu 18,90 eur označené ako náklady skorého vymáhania vo faktúre. Všetko ide o nároky vyplývajúce z neprijateľných podmienok, kde upomienkovaním v podstate dodávateľ telekomunikačnej služby len chráni svoje záujmy a to snahu donútiť spotrebiteľa na zaplatenie dlžnej pohľadávky, teda neposkytuje mu žiadnu službu navyše. Preto nemá nárok na jej spoplatnenie. To isté platí aj pre náklady skorého vymáhania 18,90 eur, kde ani nie je zrejmé čo tieto náklady majú zahŕňať. Súd konštatuje, že podmienky pre postúpenie pohľadávky podľa § 43 ods. 13 boli splnené, nakoľko právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky Slovak Telekom riadne upovedomil žalovaného na dlžnú sumu zo všetkých vymáhaných faktúr, odstúpil od zmluvy o poskytovaní verejných služieb a upovedomil ho na možnosť postúpenia tejto pohľadávky aj s citáciou § 43 ods. 13 zákona. Ide o list zo dňa 21.01.2020 Slovak Telekom, a.s. adresovaný žalovanému. Okrem toho súd nepriznal zmluvnú pokutu, ktorú v žalobe požaduje žalobca v sume 150,14 eur. Síce v zmysle žaloby je vypočítaný tzv. regresívnym spôsobom, čiže základ zmluvnej pokuty - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/celkový počet dní viazanosti x základ zmluvnej pokuty). V zmysle aktuálnej rozhodovacej praxe nadriadeného súdu (viď ďalej) ani na takúto regresívnu zmluvnú pokutu dodávateľ služby nárok nemá. Preto ju súd nepriznal.

31. Z judikatúry Krajského súdu v Prešove, rozsudkom pod sp. zn. 18CoCsp/42/2021 a ďalších je potrebné konštatovať, že Zmluva o poskytovaní verejných služieb v spojení s Dodatkom uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, v ktorej právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, keďže konal v rámci predmetu svojej obchodnej, teda podnikateľskej činnosti a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ. Súd prvej inštancie na predmetnú zmluvu správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Rovnako je potrebné vyhodnocovať aj ustanovenia upravujúce zmluvnú pokutu. Aj dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy vyhotovenej právnym predchodcom žalobcu. Aj odvolací súd je toho názoru, že dojednanie o zmluvnej pokute nebolo individuálne dohodnuté podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné dojednania dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenená v texte právneho úkonu Zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Odvolateľ vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku. Preto súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol.

32. S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOST'/J.J., bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať. Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája podľa ustanovenia § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), ide o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Odvolací súd konštatuje, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí odpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Nie

každé prípadné porušenie povinnosti je rovnakej intenzity, významu a následkov. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho-ktorého porušenia povinnosti a ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprímeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprímerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov.

33. Obdobné stanovisko zastáva odvolací súd aj v rozhodnutiach pod sp. zn. 5CoCsp/50/2021, sp. zn. 19 CoCsp/4/2022 a sp. zn. 13CoCsp/52/2021.

34. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

35. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

36. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

37. Keďže žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, ktorý bol v tej ktorej faktúre označený ako deň splatnosti, nasledujúcim dňom dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s citovanými ustanoveniami nariadenia vlády č. 87/1995, a to vo výške 268,28 eur, spolu s 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 54,85 eur od 24.07.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 54,85 eur od 24.08.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 52,86 eur od 24.09.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 52,86 eur od 24.10.2019 do zaplatenia, 5%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 52,86 eur od 26.11.2019 do zaplatenia, čiže odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr. Žalobcom požadované úroky z omeškania neprevyšovali úroky z omeškania stanovené zákonom. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

38. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

39. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

40. Ako vyplýva z § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

41. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

42. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 447,30 eur s príslušenstvom, avšak súd priznal žalobcovi len sumu 268,28 eur s príslušenstvom. Nakoľko pomer úspechu a neúspechu sporových strán v spore je približne rovnaký, súd žiadnej sporovej strany nepriznal trovy.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.